

Regional fagplan bildediagnostikk

kortversjon i grafisk format

HELSE SØR-ØST

Utfordringsbildet i bildediagnostikk

- Overforbruk og feil bruk av undersøkelsene – særlig i primærhelsetjenesten – og mangelfull dialog med denne
- Økende kompleksitet og subspesialisering som setter de mindre sykehusavdelingene på strekk bemanningsmessig og ressursmessig
- Manglende struktur og samsvar av aktivitetsdata grunnet ulik registreringspraksis, ulike IKT-løsninger og stadige endringer i nasjonale kodeverk
- Manglende felles IKT-verktøy gir mangelfull, tungvint og ressurskrevende samhandling
- Ulik utførelse av undersøkelsene og mangelfull tilgang til bilder på tvers gir unødige gjentakelser
- Mer komplekse undersøkelser gir økt behov for granskning og fortolkning – også utover opprinnelig problemstilling og kan medføre flere tilfeldige bifunn som kan bidra til økt ressursbruk og risiko i oppfølgingen

Tiltak for en mer bærekraftig utvikling i bildediagnostikk

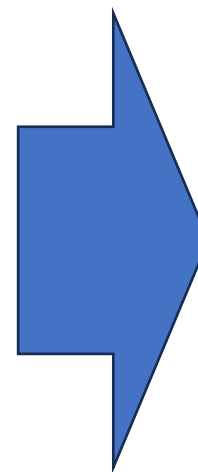
- Feil bruk av tjenestene må reduseres, og ressursene frigjøres til prioriterte formål for helsegevinst (f.eks. pakkeforløp for kreft)
 - Styrke dialogen med rekvirentene, spesielt primærhelsetjenesten
 - Standardiserte krav til indikasjonsstilling og bruk av modalitet
- Ny teknologi må tas i bruk, og teknologi må brukes bedre for å
 - ha «virtuell» tilgang til spesialkompetanse (teleradiologi)
 - effektivisere og forbedre diagnostikk med KI-støtte
 - unngå å måtte ta undersøkelser på nytt grunnet
 - manglende tilgang til bildene
 - uegnet utførelse av den første undersøkelsen
 - redusere belastningen på helsepersonellet

Tiltakene må koordineres med det nasjonale prosjektet for reduksjon av uønsket variasjon i bildediagnostikk

Formål med fagplanen

Regional
utviklingsplan

- Fagplanen beskriver hvordan regionen bør forholde seg til trender og utviklingstrekk
- Fagplanen tar utgangspunkt i fag og organisasjon, kapasitet i tjenestetilbudet, identifiserte utfordringer og avhengigheter
- Fagplanen identifiserer de viktigste strategiske områdene
- Fagplanen beskriver tiltak for bedre prioritering og ressursbruk, bedre bruk av teknologi og mer forskning, for å gi bedre pasientbehandling

Regional
fagplan
bildediagnostikk

Bildediagnostikk er helt sentralt for presis og målrettet pasientbehandling
i et moderne og høyteknologisk helsevesen

Syv strategiske innsatsområder for bildediagnostikk

Kartlegge
kapasitet og
forbruk av
bilde-
diagnostikk i
regionen

Beskrive
framtidige
behov, god
organisering
og oppgave-
fordeling

Utnytte teknologi og digitalisering
innen bildediagnostikk

Sikre rasjonell bruk av
bildediagnostikk

Styrke samarbeid med
primærhelsetjenesten

Planlegge bildediagnostikk i et
beredskapsperspektiv

Styrke
forskning og
fagutvikling i
bilde-
diagnostikk

01

Kartlegge kapasitet og forbruk av bildediagnostikk i regionen

» *Fremskaffe og bruke aktivitetsdata til å få bedre innsikt i volumet av bildediagnostiske tjenester, tilgang på kompetanse og samlet kapasitet*

TILTAK:

- Etablere god informasjonstilgang og gode analyser som grunnlag for planlegging og kapasitetsstyring
- Utvikle, standardisere og forbedre viktige aktivitets- og virksomhetsindikatorer som antall undersøkelser, bemanning, utstyrspark, svartider, forbruksrater innen ulike modaliteter, pasientgrupper og utsatte områder i foretaksgruppen
- Identifisere signifikante utviklingstrekk og uønsket variasjon, spesielt overforbruk og omfang av såkalte «lavverdiundersøkelser»
- Følge med på bemanningssituasjonen inkludert tegn på økende turnover
- Utarbeide gode behovsvurderinger for ønsket totalkapasitet innen bildediagnostikk, som grunnlag for kjøp av private tjenester

Kompetanse og kapasitet

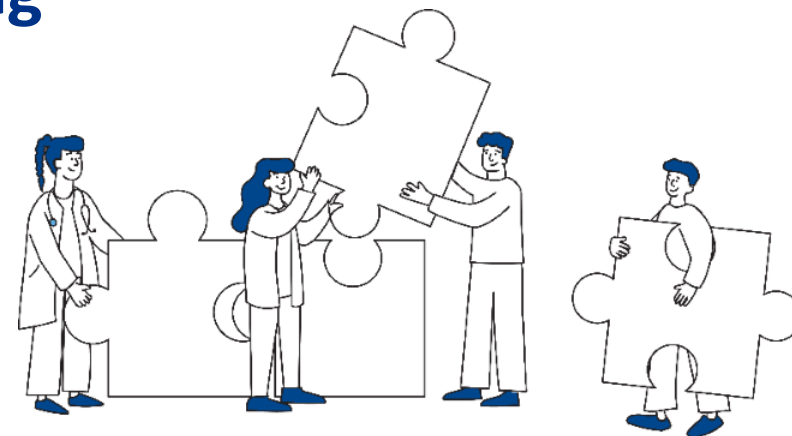
- Tilgang på personell i regionen
- Bildetakende enheter i regionen
- Samlet aktivitet og fordelingen
- Økende kompleksitet gir økende arbeidsinnsats per undersøkelse
- Omfanget av private bildediagnostiske tjenester lokalt og regionalt

Beskrive framtidige behov, legge til rette for god organisering og oppgavefordeling

» *Organisere og utvikle offentlige og private bildediagnostiske tjenester med riktig kompetanse og kapasitet og godt samarbeid om pasientene*

TILTAK

- Hindre uønsket bruk av bildediagnostikk ved utarbeidelse av kunnskapsbaserte retningslinjer for utredninger og kontroller, samt etablere tverrfaglige forpliktende retningslinjer for henvisningspraksis
- Arbeide for å ha riktig antall stillinger, rekruttere og beholde medarbeidere og rekruttere radiografer, radiologer, bioingeniører, nukleærmedisinere og fysikere, spesielt i distriktene
- Arbeide systematisk med kompetanseplanlegging i bildediagnostiske fag
- Legge bedre til rette for teleradiologi og annet faglig samarbeid om pasientforløpene
- Planlegge, gjennomføre og følge opp anskaffelser slik at en oppnår mer rasjonell ressursbruk og unngår flaskehalser og for lange ventetider

Utviklingstrekk i samfunnet

- *Demografisk utvikling med flere og eldre innbyggere*
- *Utvikling i helsesektoren, økende antall fastleger*
- *Utvikling innen medisinsk diagnostikk med flere tilgjengelige metoder som intervensjonsradiologi og teranostikk*
- *Større vekt på verdibaserte helsetjenester*

03

Utnytte teknologi og digitalisering innen bildediagnostikk

» *Øke samhandling og effektivisering ved å ta i bruk riktige digitale verktøy*

TILTAK

- Gi tilgang til bilder, henvisninger og svar på tvers av våre helseforetak og private leverandører for å øke effektivitet, pasientsikkerhet og virtuell samhandling
- Sørge for at samme rekvireringsløsning med veiledningsfunksjoner også benyttes av privat bildediagnostikk og samkjøres med helseforetakene for mindre uønsket variasjon og bedre styring av pasientflyt
- Akselerere innsatsen med å ta i bruk KI innen bildediagnostikk for bedre kvalitet, raskere diagnostikk og mindre belastning på personellet
- Utvikle IKT-tjenestene for bildediagnostikk sammen med Sykehuspartner slik at kompetanse, organisering og teknologi samspiller best mulig lokalt og regionalt.

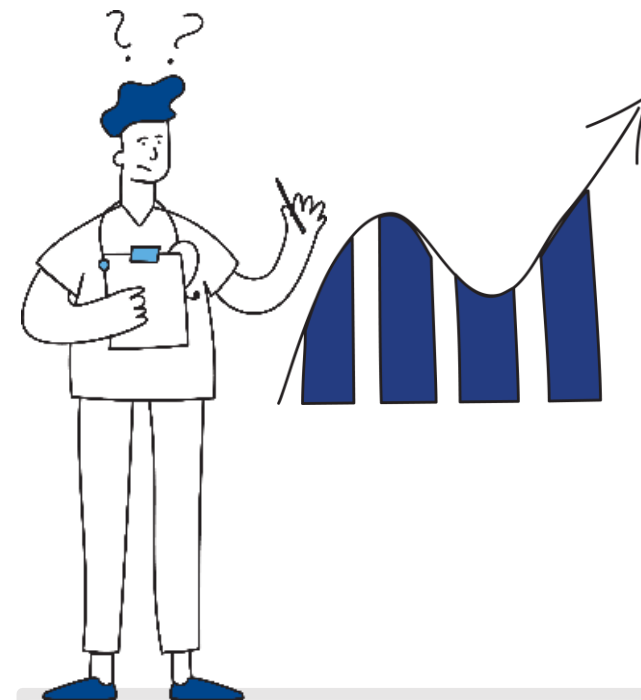
Teknologi og digitalisering handler om:

- *Radiologisk informasjonssystem og bildearkiv (RIS/PACS)*
- *Elektronisk rekvirering med veiledningsfunksjoner*
- *Ta i bruk kunstig intelligens*
- *Mobil diagnostikk og teknologi for nettverkssykehus*

» *Redusere uønsket variasjon i forbruk og kvalitet av bildediagnostikk*

TILTAK

- Utarbeide felles tiltak for kvalitetskontroll, benchmarking og faglig revisjon for å redusere uønsket variasjon og bedre kvalitet i indikasjonsstilling og fortolkning av undersøkelsene
- Gjennomgå kunnskapsgrunnlag og utarbeide felles retningslinjer
- Etablere prosjekter for å øke verdien av bildediagnostiske tjenester for diagnostikk av muskel-skjelettplager og redusere overforbruk
- Vurdere alternative finansieringssystemer i avtalene med private, hvor også arbeidet med å avvise henvisninger honoreres

Dette handler om:

- *Tiltak som bidrar til mindre variasjon og mer kvalitet*
- *Evaluering og kontinuerlig forbedring*
- *Redusere uberettigete undersøkelser*

Styrke samarbeid med primærhelsetjenesten

*Bedre samhandling med primærhelsetjenesten
innen bildediagnostikk*

TILTAK

- Ta i bruk IKT-løsninger som gir beslutningsstøtte og følge opp at helseforetakene yter støtte for henvisere i primær- og spesialisthelsetjenesten
- Lage og spre faglig informasjon og veiledning til henvisere for valg av riktig undersøkelse, tilrettelegge for læring gjennom samarbeidsmøter, kurs med og bruk av digitale verktøy
- Kontinuerlig utvikle oppgavefordelingen mellom offentlige og private bildediagnostiske enheter i tråd med utviklingen innen bildediagnostikk
- Sørge for at eksisterende bilder og svar alltid er tilgjengelige for å unngå dobbeltundersøkelser

Dette handler om:

- *Henvisningspraksis, veiledning og dialog*
- *Primærhelsetjenesten er største henviser*
- *IKT-løsninger gir muligheter for digital henvisningsstøtte og kurs*

Planlegge bildediagnostikk i et beredskapsperspektiv

» *Bilediagnostiske tjenester som fungerer også ved beredskapshendelser (krise og katastrofe)*

TILTAK

- Oppdatere lokale beredskapsplaner regelmessig med rutiner for varsling ved hendelser og kriser og klar rollefordeling mellom helseforetak, sykehus og private bildediagnostiske enheter
- Planlegge og gjennomføre beredskapsøvelser regelmessig
- Samarbeide med Sykehusinnkjøp om å styrke forsyningssituasjonen for røntgen kontrastmidler, og etablere beredskapsløsninger for levering av F18 FDG og andre radiofarmaka
- Oppdatere oversikt over regionens kapasitet og forbruk av bildediagnostiske tjenester
- Oppdatere oversikt over tilgjengelig utstyr og personell
- Utarbeide oversikt over spesialiserte funksjoner og lage oppskaleringsplaner
- Involvere kapasiteten hos private leverandører i beredskapsplanlegging

Nasjonale prinsipper for beredskap:

- Ansvar
- Nærhet
- Likhet
- Samvirke

Forskning og fagutvikling i bildediagnostikk

Videreutvikle bildediagnostisk forskning med personell, utstyr og infrastruktur slik at den møter framtidens behov

TILTAK

- Videreutvikle forskning og infrastruktur i foretaksgruppen for å oppnå økt volum av klinisk relevant forskning med høy kvalitet
- Legge til rette for økt forskning på nytteverdi og rasjonell bruk av bildediagnostiske undersøkelser
- Sørge for at forskningsaktivitet er effektivt integrert med produksjonsaktivitet
- Sørge for god IKT-infrastruktur for håndtering av forskningsdata
- Utvide nasjonalt og internasjonalt samarbeid om kliniske multisenterstudier
- Etablere kapasitet for forskning på store datavolumer ved bruk av tungregning, kunstig intelligens (KI), og forskningsbasert implementering av KI i bildediagnostikk
- Legge til rette for tettere samarbeid mellom faggruppene for å redusere tidsbruk i forskningsprosjekter og øke datakvalitet

Dette handler om:

- Kliniske studier
- Egen forskning i radiologi og nukleærmedisin
- Tid til forskning: personell, utstyr, ressurser og infrastruktur
- Tverrfaglig samarbeid
- Forske på innføring og bruk av KI

Faglige, personellmessige og økonomiske gevinster

- Økt kvalitet i pasientbehandlingen
 - Faglig veiledning for bedre indikasjonsstilling
 - Utnytte muligheter for bedre diagnostikk gjennom støtte fra KI
 - Mer standardisert utførelse gir færre gjentakelser og færre unødige bifunn uten betydning
- Redusert behov for bemanning
 - Færre unødige undersøkelser
 - Økt effektivitet gjennom støtte fra KI (mindre behov for dobbeltgranskning)
 - Økt samhandling om undersøkelser på tvers av virksomheter gjennom bedre IKT-messig tilrettelegging (bildedeling, teleradiologi)
- Reduserte utgifter til anskaffelser og beredskap
 - Faglig riktigere bruk av undersøkelser fra private leverandører
 - Ytelsesavtaler bedre tilpasset egen poliklinisk kapasitet i det enkelte sykehusområde
 - Redusert behov for lokal kompetanse utenfor arbeidstid og til spesielle utredninger

Nøkkelinteressenter for gjennomføring

- Avdelinger for radiologi og nukleærmedisin i helseforetak og sykehus
- Private leverandører
- Kliniske sykehusavdelinger og primærhelsetjenesten
- Pasient- og brukerorganisasjoner og forventninger i befolkningen
- Sykehuspartner og IKT-leverandører
- Sentrale helsemyndigheter
- Interregionale nettverk
- FHI med Norsk pasientregister (NPR)
- Helsedirektoratet
- Fag- og profesjonsforeninger

Nøkkelaktiviteter som berører fagplanens innsatsområder

- Etablering av aktivitetsdata for bildediagnostikk i NPR
- Etablering av aktivitetsrapporter i for bildediagnostikk i RDAP
- Ibruktakelse av IKT-løsninger for henvisning og bildedeling
- Ibruktakelse av KI-løsninger for indikasjonsstilling og fortolkning
- Interregionale tiltak for å redusere uønsket variasjon i bildediagnostikk
- Nasjonal faglig dialog og tiltak i bildediagnostikk («kloke valg»-kampanjen o.l)
- Utstyrsanskaffelser i sykehus og hos private
- Innretning, gjennomføring og oppfølging av anskaffelser fra private leverandører
- Strategier for å utdanne, rekruttere og beholde fagpersonell